

СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ МІЖНАРОДНОЇ ЛОГІСТИКИ

Найхарактернішою рисою міжнародної логістики є те, що вона є дуже «молодою» наукою. На даний час вже існує певна кількість досліджень вчених, випущено багато книг, монографій, статей тощо. Проте вчені не сформулювали однозначного визначення сутності міжнародної логістики і висловлюють різноманітні думки щодо її особливостей. Це, на нашу думку, пов'язано, по-перше, з новизною і неформленістю цього напрямку науки, а, по-друге, з тим, що динамічні зміни в економічних відносинах на початку 21-го сторіччя призводять до певних змін у міжнародній логістиці як економічному виду діяльності.

На сьогоднішній день існує необхідність вивчення певних складових науки «міжнародна логістика», розглядаючи міжнародну логістику в сфері товарів та в сфері послуг, як окремо, так і узагальнено. Це конкретне і вузьке питання недостатньо вивчене.

Метою даної статті є вивчення сутності та особливостей міжнародної логістики. Проблемою міжнародної логістики займалися такі вітчизняні вчені, як А. С. Бурнасов, І. Г. Смірнов, Я. Б. Олійник, І. В. Нижнік, І. І. Дахно, Н. М. Васильців Серед зарубіжних вчених проблемою займалися такі вчені, як Д. Ф. Вууд, А. П. Бароне, П. Р. Мерфі та Д. Л. Вардлоу, А. Шімонік, П'єр А.Девід, Д. Джоці та інші.

Отже, розглянемо різні точки зору видатних сучасних вчених та спеціалістів щодо питання сутності міжнародної логістики та особливостей логістичних процесів на глобальному ринку.

Рада США Професіоналів Управління Ланцюгами Поставок (Council of Supply Chain Management Professionals) приводить визначення міжнародної логістики як «процес планування, імплементації, та контролювання фізичними та інформаційними потоками, пов'язаними з матеріалами та готовими виробами з точки походження до точки використання».

Ці визначні професіонали, а також академіки стверджують, що логістика та логістичні функції багатьма фірмами не включаються до їх «логістичної парасольки». Вууд Д.Ф., Бароне А.П., Мерфі П.Р. та Вардлоу Д.Л. у своїй книзі «Міжнародна Логістика» [1] розкривають ці функції: обслуговування споживачів, прогнозування попиту, потік документації, запити до повернення, інтерплантаційні переміщення, менеджмент інвентаря (що приходить, що є в належності, що удодить), підтримка сурвісу з деталей, запити за матеріалами, обробка запитів, селекціювання по товарним складам та майданчикам, планування виробництва, захисне пакування, закупка, розміщення врятованих залишків майна, управління транспортним рухом а також управління товарними складами та центр управління дистрибуції.

Ці вчені в своїй книзі визначають роль міжнародної логістичної системи в глобальному управлінні ланцюгами поставок. В цій системі «міжнародне» значить, що йдеться про трансакції, що залучають осіб та фірм більш ніж однієї нації. «Логістича» значить організований рух товарів, послуг та, іноді, людей.

Коли ці вчені кажуть про міжнародні логістичні системи, вони мають на увазі комплексну мережу перевізників, експедиторів, банкірів, інформаційних та комунікативних компаній, торговців, а також підтримку міжнародних транзакцій, тогів та рух товарів та послуг. Глобальне управління ланцюгами поставок відноситься до комплексної інтеграції необхідних процесів контролю матеріалів з місця походження через виробництво, перевезення до кінцевого споживача.

П'єр А Девід та Річард Д. Стюарт в своїй книзі «Міжнародна логістика: Менеджмент Міжнародних Торгових Операцій» [2] розглядають міжнародну логістику наступним чином:

«Міжнародна логістика- це менеджмент потоку товарів та послуг між місцем походження та місцем споживання для зустрічі з ротребами користувачів у випадку, коли мова йдеться про поставки між суб'єктами різних країн чи при перетинанні національних кордонів».

Джоші Д. в своїй статті «Міжнародна логістика: почуття успіху в ІМПЕХ» [3], розглядає її як мистецтво управління потоками матеріалів та кінцевих потоків від джерела до їх споживачів.

В статті він стверджує, що часто логістика ідентифікується як інша половина маркетингу, а багато експертів-маркетологів вказують, що професійне виконання логістики є одним з головних джерел походження конкурентних переваг. Вони вважають, що дистрибуція, маркетинг та виробництво- це величезна окрема діяльність всередині бізнесу та вони повинні бути об'єднані, особливо як стратегічний рівень. Тому багато професіоналів описують такий інтегрований підхід до стратегії та планування, як «Маркетингова Логістика». Це пояснюється необхідністю маркетингових менеджментів імплементувати логістичні елементи в маркетинг в умовах ускладнень, пов'язаних з виходом на світові ринки споживчих товарів з країн з перехідної економіки та необхідністю пошуків нових методів виходу на ринки в умовах глобалізації, лібералізації торгівлі, спаду бар'єрів. Поширення торгівлі між країнами, де споживачі мають особливі національні потреби та стають дебільш розбірливими та вимогливими, призвели в багатьох фірмах до інтегрування логістики в маркетингову діяльність.

Андрій Шімонік в своїй книзі [4] дає наступне тлумачення міжнародної логістики: «Якщо ми розглядаємо логістику як метод управління потоком товарів та інформації, тоді дуже особливий випадок менеджменту буде міжнародна логістика. Якщо ми обмірковуємо чотири сфери менеджменту всередині компанії: операційну, фінансову (близько пов'язану з логістичними витратами), маркетинг та інформаційну сферу, тоді така система пов'язаних в мережу компаній, розташованих по всьому світу, де хоча б один з них має участь, буде називатися міжнародною логістикою».

Отже, ми можемо казати, що глобалізація означає інтеграцію операцій, які поширені по світу, та осіб, що представляють їх. Це викликає залучення до партнерства, включення цієї відповідної логістичної діяльності в глобальний ланцюг поставок. Глобальний менеджмент ланцюгів поставок представляє собою комбінування всіх операцій, виконаних всіма ланками для трансформування сирих матеріалів та напівфабрикатів до готової продукції, доставки до споживачів по всьому світу у супроводі з відповідними послугами. Логістичні процеси, що виконуються усередині ланцюга поставок, показують загальну тенденцію перетинання національних кордонів, що викликає значні модифікації відносин.

Ці точки зору вчених розкривають їх узагальнюючі думки щодо сутності та особливостей міжнародної логістики як науки. Вони, а також вітчизняні спеціалісти,

приділяли увагу на специфіку міжнародної логістики в сфері послуг. Отже, потрібно сказати декілька слів з цієї теми.

Бурнасов А.С. у своїй статті виділяє ключові задачі логістичних компаній [5]: збільшення обороту, скорочення витрат при покращенні організації та контролю логістичної системи, оптимізація бізнес- процесів, операцій та функцій з метою скорочення витрат, облік та контроль товарів в ланцюгу поставок.

Автор вважає, що в справжній час логістичні компанії в ланцюгу поставок займають проміжну позицію між виробником та ринком, а також між сировиною та виробником. Логістичні компанії напрямки впливають на ціну кінцевого товару. Чим вища конкуренція між логістичними компаніями, тим нижче вартість їх послуг. Міжнародні логістичні компанії фактично отримують процент від прибутку та прямо зацікавлені у збільшенні товарообігу. Логістичні компанії являються одним з видів ТНК. Їх розвиток в міжнародному плані був прямо пов'язаний з процесом глобалізації.

В сучасних умовах активно розвиваються певні утворення (суб'єкти глобалізації), які є об'єктами впровадження міжнародних логістичних систем, тобто потребують створення таких систем для свого ефективного розвитку та формують відповідні передумови. До об'єктів міжнародної логістики відносять: транснаціональні корпорації; промислово-фінансові групи; вільні економічні зони.

Послугами логістичних операторів є: перевезення різними видами транспорту, зберігання товару на складах, управління логістичною інфраструктурою, митне оформлення товарів, комплексне управління логістичною системою підприємства, управління зовнішнім, документообігом компаній, експрес-доставка, поштові послуги, фінансовий контроль угод, інкасація, охорона товарів та інші.

В статті ми досліджували різноманітні точки зору вітчизняних і зарубіжних вчених щодо визначення сутності та особливостей міжнародної логістики. Розглянувши новітні дослідження та аналізуючи тенденції і зміни у сучасних міжнародних економічних відносинах, ми можемо зробити висновок, що сутність міжнародної логістики є неоднозначно визначеною. Це питання заслуговує особливої уваги і може бути темою для подальших досліджень.

Список джерел:

1. Wood, D.F., Barone, A.P., Murphy, P.R., Wardlow, D.L. *International Logistics*// New York: Amacom, etc., 2002. – 9 p.
2. Pierre A. David. *International Logistics: The Management of International Trade* / Pierre A. David, Richard D. Steward, 2015. – 23 p.
3. Joshi D. *International logistics: the essence of success in IMPEX, 2015.* [Electronic source]. — Access: <https://www.bookrix.com/-xsa506b37531155>
4. Andrzej Szymonik *International Logistics, 2014.* – 8 p.
5. Бурнасов А.С. *Міжнародний ринок логістичних послуг // Світова політика –2013.* – № 2 (29)